

I nderuar Z. Kryetar i Komisionit të Ekonomisë dhe Financave!
Të nderuar Zonja dhe Zotërinj Deputetë të Komisionit!

Më lejoni që në emër të Komisionit të Autoritetit të Konkurrencës t'ju shpreh falenderimet për mbështetjen dhe inkurajimin tuaj të vazhdueshëm ndaj institucionit të konkurrencës.

Autoriteti i Konkurrencës vjen në këtë raportim vjetor me një profil më të konsoliduar, si një institucion që punon për të arritur standardet jo vetëm duke përmirësuar kapacitetet institucionale për rritjen e efikasitetit të ndërhyrjeve në tregjet e prekura, por edhe për të mundësuar një bashkëpunim real me operatorët e tregut, institucionet qëndrore dhe entet rregullatore, të cilët janë konsideruar si faktorë shumë të rëndësishëm për të mundësuar një treg funksional.

Ky fakt shprehet nga llojshmëria e tregjeve të monitoruar dhe të hetuar, nga rritja e ankesave të biznesit, nga përsosja e teknikave investigative, apo nga vlerësimet e partnerëve kombëtarë dhe ndërkombëtarë. Progresi Raporti i Komisionit Europian për Shqipërinë konstaton se Autoriteti i Konkurrencës ka patur progres të mirë.

Autoriteti i Konkurrencës është një e mirë publike e shtetit shqiptar që mbron konkurrencën efektive në treg duke patur si qëllim final rritjen e mirëqënies së konsumatorit. Ai funksionon në zbatim të Ligji 9121 datë 28.07.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës" dhe të Politikës Kombëtare të Konkurrencës. Normat dhe parimet e veprimtarisë së Autoritetit e kanë burimin në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, në të drejtën europiane të konkurrencës, në traditën më të mirë administrative të krijuar ndër vite, si dhe në praktikën më të mirë të autoriteteve homologe të vendeve të tjera me të cilat bashkëpunojmë dhe shkëmbejmë eksperiencat respektive.

Realizimi i misionit të mbrojtjes së konkurrencës për një treg sa më funksional është mundësuar nëpërmjet veprimit sipas vizionit të Komisionit të Konkurrencës, i cili konsiston në vlerësimin në mënyrë sa më objektive të sjelljes së operatorëve në treg dhe të efekteve të akteve normative në funksionimin e tregut. Gjithashtu, realizimi i këtij misioni mbështetet në praktikën më të mirë të eksperiencës europiane

e më gjerë, si dhe në specifikat e ekonomisë shqiptare si: madhësia e tregut, masa e informalitetit, etj.

Ky vizion është konkretizuar nëpërmjet përcaktimit të objektivave që janë realizuar nga një diskutimi gjithëpërfshirës të strukturës së Autoritetit të Konkurrencës. Këto objektiva janë : krijimi i një stafi të kualifikuar me njohuri të thella në fushën e ekonomisë dhe të së drejtës, që të jetë i aftë të aplikojë metodologji, të kryejë studime dhe të realizojë investigime në terren në zbatim të ligjit; sigurimi i nje transparence të plotë në procedurat e ndjekura të vendimmarrjes dhe të zbatimit të detyrave të tij funksionale; bashkëpunimi i ngushtë me entet rregullatore, institucionet qëndrore e vendore dhe autoritetet gjyqësore; udhëheqja nga parimet e drejtësisë, të barazisë dhe paanshmërisë në zbatimin e detyrave të tij funksionale.

Zhvillimet kryesore të aktivitetit

Viti 2009 ka shënuar një rritje të rasteve të hetuara nga Autoriteti i Konkurrencës në zbatim të ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës”. Gjate ketij viti AK ka aplikuar nje platformë më atraktive për të rritur ndjeshmërinë e komunitetit të biznesit për një bashkëpunim më real me Autoritetin në funksion të respektimit të rregullave të ekonomisë së lirë të tregut nga të gjithë operatorët. Kjo taktikë ka çuar në rritjen e numrit të ankesave nga operatorët e tregut dhe konsumatorët në tregjet e komunikimit elektronik (2 raste), tregu farmaceutik, tregu i energjisë, tregu i profesioneve të lira si dhe tregu i sigurimeve.

Çështjet kryesore të shqyrtuara gjatë vitit 2009 nga Autoriteti i Konkurrencës lidhen me zbatimin e ligjit në katër shtyllat kryesore të tij. Dhe konkretisht:

- Marrëveshjet e ndaluara apo praktikat e bashkërenduara për fiksimin e çmimeve dhe marrëveshjet për ndarjen e tregut;
- Sjelljen e ndërmarrjeve me pozitë dominuese në treg dhe në mënyrë të veçantë abuzimin me këtë pozitë;
- Kontrollin e përqëndrimeve;
- Vlerësimin e kuadrit ligjor dhe nënligjor që vepron në tregjet e monitoruara apo të investiguara dhe vlerësimin e akt-drafteve te adresuara për opinion prane institucionit tone.

Në tërësinë e tij ky aktivitet shumëdimensional i institucionit të konkurrencës është sintetizuar në 36 vendime të Komisionit të Konkurrencës gjatë vitit të kaluar, të cilat janë të botuara në Buletinin Zyrtar si dhe janë publikuar në faqen e internetit: www.caa.gov.al. Njëpërmjet këtyre vendimeve janë penalizuar apo janë dhënë masa të përkohëshme ndaj firmave që kanë shkelur ligjin njëpërmjet praktikave antikonkurrese apo për shkelje të tjera të ligjit, janë dhënë rekomandime institucioneve të tjera rregullatore apo qëndrore për rregullime ligjore të cilat do të mundësojnë një treg më funksional.

Autoriteti i Konkurrencës gjatë vitit 2009 ka përfunduar monitorimet dhe hetimet e mbartura nga viti 2008, të cilat janë në:

- tregun e tranzitimit dhe interkoneksionit në komunikimet elektronike ;
- tregun e importit dhe të shitjes me shumicë të karburanteve;
- tregun e importit të grurit dhe të prodhimit të miellit për bukë;
- tregun e sigurimit të detyrueshëm TPL e brendshme.
- tregu i bonove të thesarit

Gjithashtu janë realizuar monitorime dhe hetime në tregje të tjera :

- tregu farmaceutik;
- tregu i profesioneve të lira;
- tregu i menaxhimit të së drejtës së autorit;
- tregu i depozitave dhe i kredive;
- tregu i prodhimit në vend të hidrokarbureve;
- tregu i prokurimeve të makinave të reja.

Në këtë eksperiencë të akumuluar gjatë vitit që shkoi është për t'u shënuar rritja e profesionalizimit në realizimin e investigimeve dhe të inspektimeve duke synuar uljen e kohës së realizimit të një hetimi.

Një risi për vitin 2009 ishte bashkëpunimi me Qendrën Kombëtare të Regjistrimit për nisjen e procedurave të kontrollit të përqendrimeve me nismën e vetë Autoritetit të Konkurrencës. Rrjedhojë e këtij bashkëpunimi është realizimi i vlerësimit të transaksioneve të ndodhura në tregje të ndryshme duke analizuar ato transaksione të cilat përbënin objekt vlerësimi dhe autorizimi sipas ligjit "Për mbrojtjen e konkurrencës" (rasti i përqendrimit të realizuar mes Advanced Construction Group Shpk dhe Albania Airlines Mak Shpk). Gjatë vitit 2009, Komisioni i Konkurrencës ka autorizuar shtatë transaksione të

shitblerjes të aksioneve, të cilat përfshijnë kryesisht sektorin financiar (bankat dhe shoqëritë e sigurimit), energjinë elektrike(OSSH-Cez sa), shërbimin e internetit, etj. Përqëndrimet e realizuara kanë qenë në formën e ndryshimit të kontrollit dhe nuk kanë paraqitur probleme të krijimit apo të forcimit të pozitës dominuese dhe për këtë arsye janë autorizuar .

Realizimi i advokacisë së ligjit dhe politikës kombëtare të konkurrencë është konsideruar si një pjesë po aq e rëndësishme për të siguruar një efekt real në treg të veprimtarisë së Autoritetit të Konkurrencës. Meqenese shkalla e zbatimit të ligjit në këtë aspekt, ka efekt të drejtëpërdrejtë në shkallën e lirisë së tregut, kërkohet domosdoshmërisht bashkëpunimi i ngushtë, veçanërisht nga ana e enteve rregullatore, por edhe të institucioneve të tjera publike me Autoritetin. Komisioni i Konkurrencës ka marrë 10 vendime që përmbajnë rekomandime të drejtëpërdrejta që janë gjykuar se duhet të merren në konsideratë nga entet rregullatore apo institucionet e tjera publike, sepse ndikojnë në mënyrë të drejtëpërdrejtë për një treg sa më funksional

Në këtë kontekst, Autoriteti ka patur një bashkëpunim me përfitim të ndërsjellë me Autoritetin e Komunikimeve Elektronike dhe shërbimit Postar (AKEP) duke mundësuar dhënien e rekomandimeve bazuar në analizat e entit rregullator për tregun e telefonisë së lëvizëshme dhe të telefonisë fikse. Një bashkëpunim i tillë është realizuar dhe me Entin Rregullator të Energjisë (ERE) në përgjigje të ftesës për pjesëmarrje në tryezën e rrumbullakët të organizuar me palët e interesit para marrjes së vendimit nga ERE në lidhje me aplikimin për tarifën e reja të energjisë elektrike për vitin 2010 nga KESH sh.a, OST sh.a dhe OSSH sh.a..

Megjithatë duhet nënvizuar se zbatimi i detyrimit ligjor nga ana e enteve rregullatore dhe institucioneve publike nuk është në atë masë që të ketë një ndikim të ndjeshëm në mirëfunksionimin e të gjitha tregjeve. Vlerësimet e kuadrit ligjor dhe rregullator dhe dhënia e rekomandimeve përkatëse në rastet e kufizimit të konkurrencës së lirë dhe efektive në treg janë ndërmarrë kryesisht me nismën e vetë Autoritetit të Konkurrencës.

Ky vit shënon konfirmimin nga ana e Gjykatës së Shkallës së Parë të Qarkut Tiranë të vendimeve të komisionit për dy kompanitë celulare të penalizuara për abuzimin me pozitën dominuese duke krijuar në këtë mënyrë rastet e para gjyqësore shqipëtare të së drejtës së konkurrencës.

Një aspekt tjetër i veprimtarisë së Autoritetit të Konkurrencës është përsosja e instrumentave ligjore dhe nënligjore duke reflektuar eksperiencën në zbatim të ligjit, jo si një qëllim në vetvete, por si pjesë e kominikimit dhe e forcimit të kulturës, ndërgjegjësimit dhe advokatisë së konkurrencës me të gjithë aktoret e tregut. Në mënyrë të veçantë vendosja në funksionim të rregullores së llogaritjes së gjobave dhe lehtësimi prej tyre, për marrëveshjet e ndërmarrjeve me rendësi të vogël; përgatitja e udhëzimit të vlerësimit të përqëndrimeve horizontale dhe jo-horizontale; përsosja e procedurave të brendshme të funksionimit të autoritetit për pranimin dhe trajtimin e ankesave nga operatorët e tregut apo konsumatorët apo konsolidimi i transparencës së mendimit ndryshe midis organit vendimmarrës etj., shprehin shkallën e konsolidimit të institucionit të konkurrencës.

Realizimi i advokatisë nuk mund të kuptohet pa një platformë veprimi për rritjen e kulturës së konkurrencës jo vetëm tek komuniteti i biznesit, por edhe tek komuniteti i juristëve apo i gjykatësve, si dhe tek stafet e administratës publike të institucioneve qëndrore. Kjo është arritur duke përdorur instrumentet e seminareve apo workshopeve të organizuara nga TAIEX apo OECD-Qendra rajonale e konkurrencës në Hungari, tryezave të rrumbullakta për tërheqjen e opinioneve për aktet ligjore dhe nënligjore të Autoritetit të Konkurrencës të financuar nga GTZ-ja apo me burimet e buxhetit. Në këtë kontekst, Autoriteti i Konkurrencës gjatë vitit të kaluar organizoi konferencën ndërkombëtare për ditën e konkurrencës, si dhe Komisioni i Konkurrencës i rekomandoi qeverisë që të shpallë datën 3 Mars “Ditën Kombëtare të Konkurrencës” si dita e promovimit të konkurrencës në Republikën e Shqipërisë

Synimet kryesore të punës për vitin 2010

Autoriteti i Konkurrencës duke marrë në konsideratë eksperiencat e përfituara nga zbatimi i ligjit dhe duke synuar konsolidimin institucional në përputhje me standardet dhe praktikat më të mira të

rjetit ndërkombëtar të konkurrencës, për vitin 2010 do të fokusohet kryesisht në:

- rritjen e advokatisë së konkurrencës duke forcuar bashëpunimin ndërinstitucional;
- rritjen e kulturës për ligjin dhe politikën kombëtare të konkurrencës duke promovuar partnershipin dhe bashkëpunimin kryesisht me komunitetin e biznesit; si dhe
- rritjen e eficiencës së ndërhyrjeve në tregjet ku shfaqen shenjat e kufizimit të konkurrencës nëpërmjet përsosjes së teknikave investigative duke rritur profesionalizmin dhe ekspertizën e stafit teknik të Autoritetit.

Këto drejtime ndikojnë ndjeshëm në konsolidimin e mëtejshëm të Autoritetit Shqiptar të Konkurrencës.

1 Forcimi i advokatisë dhe i kulturës të konkurrencës

Advokatia e konkurrencës është jo vetëm një nga shtyllat e ligjit, por përbën një domosdoshmëri jetike për një efekt real të aktivitetit të Autoritetit të Konkurrencës për një treg funksional. Veprimtaria efektive e Autoritetit të Konkurrencës, në zbatim të Politikës dhe Ligjit për konkurrencën, ndikohet nga perceptimi dhe reagimi i të gjithë aktorëve të tregut. Për këtë arsye nxitja e kulturës dhe advokatisë së konkurrencës do të mbetet një nga prioritetet kryesore e punës së Autoritetit. Në këtë kuadër, Autoriteti i Konkurrencës, edhe gjatë vitit 2010, do të vazhdojë bashkëpunimin me komunitetin e biznesit si dhe konsultimin me aktorët e tregut, si institucionet publike dhe rregullatore, mediat e shkruajtuara e elektronike, studiot ligjore dhe universitetet.

Mbështetur në praktikat më të mira të OECD-së, Autoriteti i Konkurrencës do të bashkërendojë punën në kuadrin e një plani veprimi për të realizuar trajnime për administratën e ngarkuar me procedurat e prokurimeve për ndërgjegjësimin e tyre me rastet e “marrëveshjeve të ndaluara” mes konkurrentëve në prokurimet publike si dhe sinjalizimin e Autoritetit të Konkurrencës për rastet e dyshuara, si një instrument për të luftuar edhe korrupsionin gjithashtu.

2. Forcimi i kapaciteteve administrative

Pa dyshim që ngritja e një kulture të konkurrencës është një proces i gjatë e i vështirë, por është i domosdoshëm për një përmirësim të zbatimit të ligjit dhe politikës së konkurrencës. Në këtë drejtim, Autoriteti i Konkurrencës po mendon në planin afatmesëm ngritjen e një strukture të veçantë brenda tij që të fokusohet në çështjet e avokatësisë së kulturës së konkurrencës. Ky model është ndjekur nga shumë autoritete të konkurrencës në vende të zhvilluara, por edhe në vende të rajonit. Një strukturë e tillë është veçanërisht e domosdoshme në vende të tilla si Shqipëria ku ka një kulturë të pazhvilluar në fushën e konkurrencës në veçanti, por edhe në drejtim të kulturës ligjore në përgjithësi.

Autoriteti i Konkurrencës në vitin 2010 do të synojë të forcojë kapacitetet institucionale në drejtim të konsolidimit dhe përsosjes së teknikave investigative dhe rritjen e shkallës së ekspertizës me qëllim uljen e kohës së realizimit të hetimeve. Në këtë funksion do të ndihmojë ndjeshëm financimi që do të mundësohet nga IPA-2008, e cila pritet të fillojë si në nivel të asistencës teknike ashtu edhe nepermjet projektit të binjakëzimit, nëpërmjet të cilit është kërkuar që të organizohen intershipet të stafit teknik të Autoritetit në mjediset e punës së autoriteteve homologe partnere në këtë projekt.

Buxheti i vitit 2010 për herë të parë është projektuar i ndarë sipas programeve dhe projekteve, i cili do të mundësojë një përdorim eficient të burimeve financiare si dhe matjen në mënyrë më të drejtpërdrejtë të performancës së gjithësecilit dhe rritjen e shkallës së përgjegjshmërisë.

3. Monitorimi i tregjeve dhe hetimi i praktikave të mundshme antikonkurrese

Fillimi i vitit 2010 e gjeti institucionin e konkurrencës duke monitoruar dhe hetuar mbi praktikën pontenciale antikonkurrese në disa sektorë dhe tregje specifike, të cilat kanë filluar gjatë vitit të kaluar. Kështu, monitorimi i tregut të shërbimeve bankare me pakicë; Hetim i thelluar në tregun e prokurimit të makinave; hetimi i thelluar në tregun e prodhimit në vend dhe të shitjes së hidrokarbureve (nafta D2) për ndërmarrjen ARMO. Aktualisht është hapur hetimi paraprak në tregun

e gazit të lëngshëm, për shkak të ndryshimeve strukturore në segmentin e tregut të shkarkimit dhe depozitimit.

Në tregjet me pozitë dominuese do të vazhdojë monitorimi, si në sektorin e energjisë elektrike edhe tregu i komunikimeve elektronike. Gjithashtu, krahas perfundimit të monitorimeve që janë në proces, transporti dhe shërbimet aeroportuale të TIA (transporti publik, transporti ajror) do të jenë nën monitorim për të parë kushtet e funksionimit të tregut, si dhe monitorimin e tregjeve të tjera sipas dyshimeve për shkelje të mundshme të ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës”.

4. Konsolidimi i profilit të bashkëpunimit të Autoritetit të Konkurrencës me partnerët ndërkombëtar

Autoriteti i Konkurrencës edhe gjatë vitit 2010 është ftuar për të qënë partner në realizimin e aktiviteteve ndërkombëtare të konkurrencës të organizuara nga OECD-ja si në Forumin Global të Konkurrencës (Paris, Shkurt 2010) apo nga Qendra Rajonale e Konkurrencës OECD (Budapest, 2010). Këto përbëjnë një risi që ka për bazë punën disa vjeçare të Autoritetit Shqiptar të Konkurrencës, për të paraqitur profilin e vet si një institucion bashkohor i konkurrencës me partnerët ndërkombëtarë. Përgjegjësia e këtij institucioni është konsolidimi i këtij profili edhe gjatë periudhës së ardhëshme.